

U skladu sa članom 35. stav 1. podstavom 1.1. i članom 65. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77 / 16. avgust 2010. godine), izmenjenim i dopunjenim Zakonom br. 05/L-150 (Službeni list Republike Kosovo / br. 10 / 3. april 2017. godine), i članom 5. stav 2. članom 8. stav 4. i članom 10. stav 2. Zakona br. 08/L-295 o kripto - imovini, i u sprovođenju člana 1. stav 1. podstava 1.1. i 1.2. Zakona br. 08/L-295 o kripto - imovini, Odbor Centralne banke Republike Kosovo, na sednici održanoj 29. avgusta 2025. godine, usvojio je sledeću:

UREDBU O LICENCIRANJU OPERATERA USLUGA KRIPTO-IMOVINA KOJI PRUŽAJU USLUGE RAZMENE KRIPTO-IMOVINA

POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE

Član 1. Svrha

1. Svrha ove Uredbe je da se utvrde uslovi, zahtevi, postupci i rokovi koji se primenjuju za licenciranje operatera usluga kripto imovine koji obavljaju sledeće aktivnosti:
 - 1.1. razmena kripto-imovine za fiat novac (uključujući kripto bankomate ili bankomate za kriptovalute;) i obrnuto, sa fizičkom bazom (kancelarijom), kako je definisano u članu 5. stav 1. podstavova 1.2. i 1.3. Zakona br. 08/L-295 o kripto-imovini;
 - 1.2. razmena kripto-imovine za drugu kripto-imovinu, kako je definisano u članu 5. stav 1. podstav 1.2. Zakona br. 08/L-295 o kripto-imovini.
 - 1.3. informacije koje se moraju dostaviti Centralnoj banci Republike Kosovo prilikom podnošenja zahteva za licenciranje;
 - 1.4. davanje prethodnih odobrenja za transakcije koje zahtevaju prethodno odobrenje CBK;
 - 1.5. obaveze operatera usluga kripto-imovine da obaveste CBK kada obavljaju svoje aktivnosti;
 - 1.6. organizacija, upravljanje i rad operatera usluga kripto-imovine.

Član 2 Delokrug

Ova Uredba se primenjuje na pravna lica definisana Zakonom o kripto-imovini koja podnose zahtev za licenciranje, kao i na lica licencirana u skladu sa ovom Uredbom za obavljanje

delatnosti razmene kripto-imovine za fiat novac (uključujući bankomate) i obrnuto i/ili sa drugom kripto-imovinom u Republici Kosovo.

Član 3 **Definicije**

1. Termini i definicije korišćeni u ovoj Uredbi imaju isto značenje kao u Zakonu br. 08/L-295 o kripto- imovini i/ili sa sledećim definicijama za potrebe ove Uredbe:
 - 1.1. **Kripto-imovina (virtuelna imovina)** – digitalni prikaz vrednosti ili prava, koji se može preneti ili čuvati elektronski, korišćenjem DLT-a ili slične tehnologije;
 - 1.2. **Operator usluga kripto - imovine (OUKI)** – znači pravno lice licencirano za obavljanje delatnosti pružanja razmene kripto-imovine za fiat novac (uključujući bankomate) i/ili drugu kripto-imovinu;
 - 1.3. **Zamena kripto - imovine za gotovinu (uključujući kripto bankomate i bankomate sa kriptovalutama)** – znači zaključivanje ugovora o kupovini ili prodaji kripto-imovine sa klijentima, na osnovu sredstava, koristeći sopstveni kapital;
 - 1.4. **Zamena kriptoimovine za drugu kriptoimovinu** – znači zaključivanje ugovora o kupovini ili prodaji kripto-imovine sa klijentima, u odnosu na drugu kripto-imovinu, koristeći sopstveni kapital;
 - 1.5. **Većinski akcionar** – lice koje direktno ili indirektno, zajednički ili u dogovoru sa drugim licima, poseduje deset procenata (10%) ili više bilo koje klase glasačkih akcija ili deset procenata kapitalnog učešća;
 - 1.6. **Upravna tela** – podrazumeva upravljačka tela OUKI, koja su ovlašćena da utvrđuju strategiju, ciljeve i opšte upravljanje entitetom, i koja nadgledaju proces donošenja upravljačkih odluka u entitetu, uključujući lica koja efikasno upravljaju aktivnošću entiteta;
 - 1.7. **Fondovi** – podrazumeva novčanice i kovanice, fiat novac ili elektronski novac;
 - 1.8. **Klijent**– znači svako fizičko ili pravno lice kome OUKI pruža usluge u vezi sa kripto imovinom kako je definisano u ovoj Uredbi;
 - 1.9. **Lični podaci** – podrazumeva lične podatke kako je definisano u relevantnom Zakonu o zaštiti ličnih podataka;
 - 1.10. **Račun za plaćanje** – podrazumeva račun koji se vodi na ime jednog ili više korisnika platnih usluga i koji se koristi za izvršavanje platnih transakcija;
 - 1.11. **CBK** – znači Centralna banka Republike Kosovo;
 - 1.12. **Zakon o kripto - imovini**– znači Zakon br. 08/L-295 o kripto- imovini.

POGLAVLJE II **LICENCIRANJE**

Član 4

Licenciranje OUKI-a

1. Niko ne sme pružati usluge u vezi sa kriptu-imovinom, osim ako je to lice pravno lice koje je licencirala CBK kao organizacija za upravljanje kriptu-imovinom u skladu sa članom 6. ove Uredbe.
2. CBK je jedini organ za licenciranje OUKI u Republici Kosovo, u skladu sa odredbama ove Uredbe, za obavljanje jedne ili obe sledeće aktivnosti:
 - 2.1. zamena kriptu-imovine za gotovinu (uključujući bankomate);
 - 2.2. razmena kriptu-imovine za drugu kriptu-imovinu.
3. OUKI licencirane u skladu sa članom 6. ove Uredbe moraju imati registrovano sedište u Republici Kosovo, gde obavljaju barem deo svojih usluga u vezi sa kriptu-imovinom.
4. OUKI licencirane u skladu sa članom 6. ove Uredbe moraju u svakom trenutku ispunjavati uslove za licenciranje.
5. Svako ko nije licenciran kao OUKI ne sme koristiti ime, trgovačko ime, objavljivati marketinške materijale ili preduzimati bilo koju drugu radnju koja sugeriše da je u pitanju OUKI ili koja može stvoriti zabunu u tom pogledu.
6. CBK, u licencama koje izdaje, navodi usluge kriptu-imovine koje operateri imaju licencu da pružaju.
7. Licenciranim OUKI-ma je dozvoljeno da pružaju usluge kriptu-imovine širom teritorije Republike Kosovo.
8. OUKI licenciranim prema ovoj Uredbi dozvoljeno je samo da razmenjuju kriptu sredstva, kojima je dozvoljeno trgovanje u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije.
9. Finansijskim institucijama i njihovim podružnicama nije dozvoljeno da se bave pružanjem usluga kriptu-imovine, osim ako to nije regulisano od strane CBK.
10. OUKI koje žele da dodaju nove usluge svojoj licenci moraju da podnesu zahtev CBK-u za produženje licence, popunjavajući i ažurirajući informacije navedene u članu 5. ove Uredbe. Zahtev za produženje biće obrađen u skladu sa članom 6. ove Uredbe.

Član 5

Zahtev za licenciranje

1. Pravna lica koja nameravaju da pružaju usluge kriptu-imovine u skladu sa ovom Uredbom moraju da podnesu CBK aplikaciju za licenciranje kao OUKI.
2. Aplikacija u skladu sa stavom 1. mora da sadrži sve sledeće informacije:
 - 2.1. ime, uključujući zvanično ime i bilo koje drugo korišćeno trgovačko ime, potvrdu o registraciji preduzeća koje podnosi zahtev za OUKI, njegovu internet stranicu, adresu e-pošte, broj telefona i fizičku adresu;
 - 2.2. akt o osnivanju i/ili statut OUKI koja aplicira za licenciranje;
 - 2.3. operativni program, koji definiše vrste usluga kriptu-imovine koje aplikant namerava da pruža, uključujući gde i kako će se te usluge pružati;

- 2.4. opis strukture upravljanja OUKI koja aplicira;
- 2.5. podaci o glavnim akcionarima OUKI u aplikaciji navedenoj u članu 5. stav 3. podstavovi 3.3. i 3.4. Uredbe o registraciji nebankarskih finansijskih institucija, kao i druge informacije koje dokazuju njihov dobar ugled;
- 2.6. podaci o članovima upravnih organa OUKI u aplikaciji navedenoj u članu 5. stav 3. podstav 3.5. Uredbe o registraciji nebankarskih finansijskih institucija, kao i druge informacije koje dokazuju njihov dobar ugled;
- 2.7. opis mehanizama interne kontrole, politika i procedura za identifikovanje, procenu i upravljanje rizicima, uključujući rizike od pranja novca i finansiranja terorizma, kao i plan kontinuiteta poslovanja;
- 2.8. ugovor sa bankom o otvaranju bankovnog računa, preko kojeg će obavljati svoje gotovinske operacije;
- 2.9. tehnička dokumentacija informaciono-komunikacionih tehnoloških sistema, bezbednosnih sistema i mera, kao i njihov opis na nestručnom jeziku;
- 2.10. opis postupaka za rešavanje žalbi klijenata;
- 2.11. opis komercijalne politike, koja mora biti nediskriminatorna, koja reguliše odnos sa klijentima, kao i opis metodologije za određivanje cene kripto-imovine koju operater namerava da zameni za fiat novac ili drugu kripto-imovinu;
- 2.12. vrsta kripto-imovine za koju se pruža relevantna usluga;
- 2.13. u svakom slučaju kada je aplikant strana finansijska institucija koja aplicira za osnivanje OUKI na Kosovu, potrebna je izjava nadzornog organa matične zemlje. Ova izjava mora da potvrdi da nadležni organ nema primedbi na predloženo osnivanje OUKI na Kosovu i da aplikant podleže konsolidovanom nadzoru, ako je takav nadzor na snazi. Postojanje konsolidovanog nadzora ne isključuje niti ograničava nadzorna ovlašćenja Centralne banke Kosova nad OUKI-jem osnovanim na Kosovu.
- 2.14. dokaz o uplaćenom kapitalu u skladu sa članom 9. ove Uredbe;
- 2.15. dokaz o uplati naknade za licencu;
- 2.16. dodatne informacije ako CBK smatra da su razumne.

Član 6

Procena zahteva za izdavanje ili odbijanje licence

1. CBK će, u roku od pet radnih dana od prijema aplikacije u skladu sa članom 5. ove Uredbe, pismeno potvrditi njegov prijem OUKI koje aplicira.
2. CBK će, u roku od 25 radnih dana od prijema aplikacije u skladu sa članom 5. ove Uredbe, proceniti da li je takvo apliciranje potpuno proverom da li su podneti podaci navedeni u članu 5. ove Uredbe. Ako je apliciranje nepotpuno, CBK će odrediti rok do kog OUKI koje aplicira mora da dostavi nedostajuće podatke.

3. Ukoliko aplikant ne dostavi tražena pojašnjenja i/ili dokumentaciju u roku od deset (10) radnih dana ili kada, u zavisnosti od okolnosti, CBK odluči o dužem roku, ali ne dužem od dvadeset (20) radnih dana, apliciranje će se automatski smatrati odbijenim.
4. Kada je aplikacija kompletna, CBK će o tome obavestiti OUKI koje aplicira.
5. Pre nego što odobri ili odbije apliciranje za licenciranje kao finansijski direktor, CBK će komunicirati sa JFOS i drugim relevantnim institucijama, u zavisnosti od vrste licence.
6. CBK će licencirati podnosioca zahteva za OUKI samo ako može efikasno da obavlja svoju nadzornu funkciju nad tim OUKI-jem.
7. CBK će, u roku od 60 radnih dana od dana prijema kompletne aplikacije, proceniti da li OUKI koje aplicira ispunjava zahteve ove Uredbe i, nakon komunikacije sa drugim nadležnim organima, doneti obrazloženu odluku o izdavanju ili odbijanju licence kao OUKI. CBK će obavestiti aplikanta o svojoj odluci u roku od pet radnih dana od dana prijema ove odluke.
8. CBK odbija licenciranje kao OUKI ako su ispunjeni uslovi navedeni u članu 13. Zakona o kripto-imovini i ako postoje objektivni i činjenični razlozi koji:
 - 8.1. organi upravljanja OUKI koja aplicira predstavljaju pretnju njenom efikasnom, zdravom i razumnom upravljanju i kontinuitetu njenih aktivnosti, kao i dužnom razmatranju interesa njenih klijenata i integritetu tržišta, ili izlažu operatera ozbiljnom riziku od pranja novca ili finansiranja terorizma;
 - 8.2. bilo koji član ili više članova upravnih tela OUKI koja aplicira ne ispunjavaju kriterijume utvrđene članom 8. Zakona o kripto-imovini, članom 10. kao i članom 19. stav 2. ove Uredbe;
 - 8.3. bilo koji od glavnih akcionara OUKI koja aplicira ne ispunjava kriterijume dobre reputacije utvrđene u članu 19. stav 3. ove Uredbe;
 - 8.4. OUKI koja aplicira ne ispunjava ili je verovatno da neće ispuniti bilo koji od zahteva ove Uredbe.
9. CBK može, tokom perioda procene navedenog u stavu 7. ovog člana, a najkasnije do 30. dana tog perioda, zahtevati bilo koje druge informacije koje su neophodne za završetak procene. Takav zahtev se podnosi u pisanoj formi OUKI koja je aplicirala i u njemu se navode dodatne potrebne informacije.
10. Period procene iz stava 7. ovog člana biće obustavljen za period između datuma zahteva CBK za nedostajuće informacije i prijema odgovora na ovaj zahtev od strane OUKI koja aplicira. Obustava ne sme biti duža od 20 radnih dana. Ako OUKI koja aplicira ne dopuni tražene informacije u roku od 20 radnih dana od datuma zahteva, zahtev će se automatski smatrati odbijenim.
11. CBK, u roku od 5 radnih dana od izdavanja licence, obaveštava JFOS-K i/ili druge nadležne organe u zavisnosti od vrste licence.
12. Licenca će biti izdata na neodređeno vreme i neće biti prenosiva niti trgovačka.
13. Sertifikat licence će biti izdat u skladu sa Uredbom o izdavanju licenci ili registracionih potvrda finansijskih institucija.

14. Pre početka aktivnosti, OUKI obaveštavaju CBK o izvršenim pripremama i svojoj spremnosti za početak aktivnosti, radi stvaranja odgovarajućeg prostora i infrastrukture za obavljanje aktivnosti, uključujući instalaciju operativnog sistema informacionih tehnologija.
15. Tokom procesa apliciranja za licencu, kao i njihovog rada, OUKI može biti ispitana od strane CBK, u skladu sa priručnikom za nadzor banaka zasnovan na riziku, odnosno nebankarskih finansijskih institucija.

Član 7

Suspendovanje ili oduzimanje licence

1. Licenca OUKI može biti suspendovana ili oduzeta samo odlukom CBK ako je ispunjen jedan ili više uslova navedenih u članu 19. Zakona o kriptu - imovini ili sledeći uslovi:
 - 1.1. nije počeo da pruža usluge za koje je licenciran u roku od šest (6) meseci od datuma licenciranja;
 - 1.2. izričito se odrekao svoje licence;
 - 1.3. nije pružao usluge u vezi sa kriptu - imovinom 9 meseci zaredom;
 - 1.4. nepravilno je dobio licencu, kao što je davanje lažnih informacija/dokumenata u svojoj prijavi;
 - 1.5. više ne ispunjava uslove pod kojima je licenca izdata i nije preduzeo korektivne mere koje su zahtevali nadležni organi u predviđenom roku;
 - 1.6. ne postoje efikasni sistemi, procedure i aranžmani za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa važećim zakonodavstvom za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
 - 1.7. OUKI je prekršila odredbe važećeg zakonodavstva o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
 - 1.8. ozbiljno je prekršio prava klijenata ili integritet tržišta.
2. Licenca OUKI može biti oduzeta i ako OUKI ne postupa u skladu sa članovima 8, 9. 10. i 19. ove Uredbe ili prekoračuje aktivnosti za koje je licencirana.
3. CBK može ograničiti povlačenje licence na određenu uslugu kriptu - imovine koju pružaju OUKI.

Član 8

Obaveza delovanja sa iskrenošću, pravičnošću i profesionalizmom u najboljem interesu klijenata, kao i obaveza obelodanjivanja i transparentnosti

1. OUKI moraju postupati pošteno, pravedno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima klijenata i potencijalnih klijenata.
2. OUKI mora da pruži klijentima informacije koje su poštene, jasne i ne obmanjujuće, uključujući i marketinške materijale, koji moraju biti označeni kao takvi. OUKI ne sme, namerno ili nemarno, da obmanjuje klijenta o stvarnim ili percipiranim prednostima bilo koje kriptu-imovine.

3. OUKI moraju pismeno upozoriti klijente o rizicima povezanim sa transakcijama u kripto-
imovini.
4. OUKI bi trebalo da klijentima dostave linkove do bilo kakvih belih knjiga za kripto-imovinu za
koju pružaju ove usluge, gde je to primenljivo.
5. OUKI bi trebalo da svoje politike o cenama, troškovima i naknadama učine javno dostupnim, na
vidljivom mestu u kancelarijama, ATM/bankomatima, kao i na svojoj internet stranici.
6. OUKI mora blagovremeno i pre pružanja usluge da pruži i otkrije svojim klijentima jasne, tačne,
razumljive i ne obmanjujuće informacije. Ove informacije moraju da uključuju prirodu kripto-
imovine, glavne rizike povezane sa razmenom, zahteve za deklarisanje zakonitog izvora
sredstava, kao i sve druge relevantne informacije koje pomažu klijentu da odluči i razume
preuzeti rizik. Otkrivanje ovih informacija mora se izvršiti putem elektronskih obrazaca ili u
fizičkom obliku, u zavisnosti od kanala preko kojeg se usluga pruža. U slučaju elektronskih
sistema, sve potvrde i tvrdnje klijenta moraju biti jasno konfigurisane i mora se dokazati da ih je
klijent prihvatio pre nego što odluči da izvrši transakciju.
7. OUKI moraju da obezbede da se dokumenti navedeni u stavu 6. ovog člana vode i da su dostupni
u svakom trenutku za nadzorne svrhe CBK i, ako se to zahteva, i za druge nadležne organe.

Član 9

Zahtevi za kapital

1. Minimalni iznos kapitala potreban za licenciranje i održavanje OUKI je 125.000,00 (sto dvadeset
pet hiljada) evra;
2. Pored kapitala navedenog u stavu 1. ovog člana, OUKI mora imati i dodatni fond za početne
troškove, radi pokrivanja troškova osnivanja, rada i administracije, koji ni u kom slučaju ne sme
biti manji od dvadeset procenata (20%) kapitala navedenog u stavu 1. ovog člana. Zahtev za
dodatnim sredstvima iz ovog stava primenjuje se samo na početne zahteve za licenciranje.
3. Uplata minimalnog kapitala i sva naknadna dopunjavanja istog moraju se izvršiti u gotovini kako
bi bili odmah dostupni za apsorpciju gubitaka i moraju biti praćeni dostavljanjem CBK
informacija o izvoru ovog kapitala i bankarskog dokumenta kojim se potvrđuje uplata kapitala,
kako je navedeno u članu 17. stav 1. podstavovi 1.3. i stav 4. podstav 4.3. ove Uredbe.
4. CBK ima pravo da zahteva pojašnjenja i sprovede dodatne provere u vezi sa izvorom/izvorima
sredstava koja će biti obezbeđena/služiti kao početni kapital ili kao naknadno dopunjavanje
kapitala.
5. Izvori kapitalnih sredstava moraju biti legalni i ne smeju poticati iz dugova, kredita i/ili drugih
sredstava čije je poreklo nezakonito/sumnjivo.

Član 10

Upravljački i organizacioni zahtevi

1. OUKI moraju imati upravni odbor sastavljen od najmanje 3 (tri) člana, od kojih su većina
nezavisni i neizvršni direktori.
2. Članovi upravna tela OUKI moraju ispunjavati kriterijume „podobnosti i prikladnosti“ kako to
zahteva CBK.
3. Članovi upravnih tela OUKI moraju ispunjavati najmanje sledeće kriterijume:

- 3.1. da ima univerzitetsku diplomu iz oblasti ekonomije, pravosuđa ili druge relevantne oblasti, za poziciju na koju se imenuje;
 - 3.2. da ima 3 (tri) godine iskustva u bankarskom i/ili finansijskom sektoru ili u bilo kojoj drugoj oblasti koju CBK smatra odgovarajućom;
 - 3.3. da ima visok etički i profesionalni ugled;
 - 3.4. da nije otpušten iz CBK sa pozicije u finansijskoj instituciji;
 - 3.5. da nije osuđivan od strane nadležnog suda za krivično delo kažnjivo zatvorom od 1 (jedne) ili više godina, za koje nije utvrđena mogućnost novčane kazne;
 - 3.6. da nije osuđivan za ekonomske prestupe ili proglašen krivim za ekonomske prestupe prema Krivičnom zakoniku;
 - 3.7. da mu nije, sudskom/nadležnom odlukom organa, uskraćeno obavljanje aktivnosti u okviru definisanih nadležnosti;
 - 3.8. da mu nadležni organ nije isključio ili obustavio obavljanje profesije zbog ličnog prekršaja;
 - 3.9. nisu prouzrokovali ili bili odgovorni za bankrot bilo kog subjekta koji obavlja privrednu delatnost;
 - 3.10. da nisu bili predmet stečajnog postupka, uključujući zvaničnu upravu ili bankrot, i oslobođeni su plaćanja dospelih obaveza.
4. U izuzetnim okolnostima, nakon što se uveri u kvalifikacije, profesionalno iskustvo i ponašanje lica, CBK može isključiti člana upravnih organa iz odredbi podstava 3.9. i 3.10. stava 3. ovog člana.
 5. Upravni odbor OUKI pomažu sledeći odbori:
 - 5.1. revizorski odbor koji uključuje i kojim predsedava ne-izvršni član upravnog odbora, a najmanje 1 (jedan) član revizorskog odbora mora biti spoljni stručnjak iz oblasti računovodstva ili revizije; i
 - 5.2. odbor za upravljanje rizicima, čiji članovi moraju biti i članovi Upravnog odbora;
 6. OUKI-ovi moraju imati najmanje jedan odbor koji obavlja ove funkcije, osim ako CBK ne zahteva drugačije.
 7. OUKI-ovi mogu formirati dodatne odbore osim onih navedenih u ovom članu.

Član 11

Podugovaranje aktivnosti

1. OUKI koje podugovaraju usluge ili aktivnosti trećim licima za obavljanje operativnih funkcija preduzeće sve razumne mere kako bi izbegle dodatne operativne rizike. One će ostati u potpunosti odgovorne za ispunjavanje svih svojih obaveza koje proizilaze iz ove Uredbe i u svakom trenutku će osigurati da su ispunjeni sledeći uslovi:
 - 1.1. podugovaranje ne rezultira delegiranjem odgovornosti OUKI;
 - 1.2. podugovaranje ne menja odnos između OUKI i njihovih klijenata, niti obaveze OUKI prema njihovim klijentima;
 - 1.3. podugovaranje ne menja uslove za licenciranje/ovlašćivanje OUKI;

- 1.4. treće strane uključene u podugovaranje sarađuju sa CBK i drugim nadležnim organima i podugovaranje ne ometa obavljanje nadzornih funkcija od strane CBK i JFOS-a, uključujući pristup na licu mesta radi dobijanja bilo kojih informacija potrebnih za obavljanje ovih funkcija;
- 1.5. OUKI održavaju neophodnu stručnost i resurse za procenu kvaliteta pruženih usluga, efikasno nadgledanje podizvođačkih usluga i kontinuirano upravljanje rizicima povezanim sa podugovaranjem;
- 1.6. OUKI imaju direktan pristup relevantnim informacijama u vezi sa podugovorenim uslugama;
- 1.7. OUKI osiguravaju da treće strane uključene u podugovaranje ispunjavaju nacionalne standarde zaštite podataka. OUKI su odgovorne za osiguravanje da su standardi zaštite podataka utvrđeni u pisanim sporazumima između OUKI i treće strane.
2. OUKI treba da ima politiku za podugovaranje, uključujući planove za vanredne situacije i strategije izlaska, uzimajući u obzir obim, prirodu i vrstu usluga koje se podugovaraju.
3. OUKI treba da definišu u pisanom sporazumu svoja prava i obaveze, kao i prava i obaveze trećih lica kojima delegiraju usluge ili aktivnosti. Sporazumi o podizvođaštvu treba da daju OUKI pravo da raskinu te sporazume.
4. OUKI i treće strane moraju da dostave sve potrebne informacije koje su im dostupne, na zahtev, CBK-u, kako bi CBK mogao da proceni usklađenost podizvođačkih aktivnosti sa zahtevima ove Uredbe.

Član 12

Zamena kripto-imovine za gotovinu ili drugu kripto-imovinu

1. OUKI koji razmenjuju kripto-imovinu za gotovinu (sredstva) ili za drugu kripto-imovinu moraju da izrade nediskriminatornu trgovinsku politiku koja definiše, između ostalog, vrstu klijenata sa kojima prihvataju da rade i uslove koje ti klijenti moraju da ispunjavaju.
2. OUKI koje razmenjuju kripto - imovinu za gotovinu ili druga kripto - imovinu moraju objaviti fiksnu cenu za kripto - imovinu ili metod za određivanje cene kripto - imovine koja nude za razmenu, kao i sva primenljiva ograničenja koja nameću na iznos koji se razmenjuje.
3. Takvi operateri moraju izvršavati klijentske naloge po cenama prikazanim u trenutku kada se nalog za razmenu smatra konačnim. Moraju obavestiti klijente o uslovima koji moraju biti ispunjeni kada se nalog smatra konačnim.
4. OUKI koje razmenjuju kripto - imovinu za gotovinu ili drugu kripto - imovinu moraju da objavljuju informacije o transakcijama koje obavljaju, uključujući obim transakcija i cene.

Član 13

Raspodela i zaštita imovine i sredstava klijenta

1. Prilikom apliciranja za licencu, OUKI moraju pokazati sposobnost da obezbede jasno razdvajanje kripto - imovine i sredstava klijenata od sopstvene imovine i sredstava.

2. OUKI ne bi trebalo da koristi kripto - imovinu i sredstva koja pripadaju klijentima za sopstveni račun, već bi trebalo da ih drže na odvojenim i identifikovanim računima, uključujući i odvajanje od portfolija koji se koriste za operativne potrebe OUKI.
3. OUKI mora preduzeti odgovarajuće organizacione i tehničke mere kako bi osigurala zaštitu, bezbednost i integritet imovine klijenata, uključujući skladištenje kriptografskih ključeva, mere za razdvajanje imovine između klijenata i skladištenje sredstava pristupa.
4. OUKI mora imati politike i procedure za odvajanje i zaštitu imovine klijenata, uključujući:
 - 4.1. način odvajanja od sopstvene imovine i imovine drugih klijenata,
 - 4.2. mere za deponovanje sredstava u licencirane institucije, ako je primenljivo,
 - 4.3. i kako obavestiti klijente o ovim politikama na jasan i razumljiv način.
5. Sve transakcije kripto - imovinom moraju da obavljaju OUKI preko svojih odvojenih bankovnih računa, odvojeno od ostalih operativnih računa OUKI.
6. U sprovođenju ovog člana, CBK će izdati posebnu uredbu.

Član 14

Pristup OUKI bankovnim računima

1. OUKI imaju pravo pristupa uslugama bankovnih računa za plaćanja, na objektivan, nediskriminatoran i srazmeran način. Takav pristup treba da bude dovoljno širok da omogući OUKI da pružaju platne usluge bez prepreka i na efikasan način.

2. U slučaju odbijanja pristupa uslugama bankovnog računa za plaćanja, banke moraju da dostave OUKI-ju pisano obrazloženje u roku od pet (5) radnih dana od donošenja odluke, a ta odluka mora biti odmah dostavljena i CBK-u.

Član 15

Gotovinske operacije

1. Licencirane OUKI, za operacije sa gotovinom, moraju angažovati jednu ili više osiguravajućih kompanija za gotovinu u transportu (CIT) koje je licencirala institucija nadležna za transport gotovine u skladu sa Uredbom o minimalnim bezbednosnim zahtevima.
2. OUKI koji nude svoje usluge putem bankomata mogu biti opremljeni/uvezeni bankomatima.
3. OUKI koje žele da budu opremljene bankomatima prema odredbama stava 2. ovog člana moraju dobiti dodatnu licencu od CBK za pružanje ovih usluga, u skladu sa Uredbom o poslovanju sa gotovinom i Uputstvom o licenci za pružanje usluga transakcija sa gotovinom putem mašina i za uvoz ovih mašina.

4. Transakcije koje prelaze iznos od 1.000 evra, ili ekvivalentnu vrednost u stranoj valuti, bez obzira da li se transakcija obavlja kao jedna transakcija ili više transakcija koje su međusobno povezane u roku od 24 sata, moraju se izvršiti putem transfera sa platnog računa.
5. Maksimalni limiti za iznos gotovine koji se drži u bankomatima i u internim skladišnim objektima (trezorima), kao i relevantni bezbednosni zahtevi, biće određeni u skladu sa posebnim uputstvima CBK.
6. U svrhu stava 5. ovog člana, OUKI su dužne da shodno tome primene Uredbu o minimalnim bezbednosnim zahtevima, osim ako CBK nije drugačije regulisalo.

Član 16

Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma

1. OUKI sprovodi važeće zakone za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.
2. Pored ostalih zahteva utvrđenih važećim zakonskim propisima o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, OUKI, prilikom sprovođenja mera dužne pažnje prema klijentima, mora da proveriti identitet klijenta pre nego što izvrši povremene transakcije u iznosu od 1.000 evra ili više, ili ekvivalentne vrednosti u stranoj valuti, bez obzira na to da li se transakcija obavlja kao jedna transakcija ili više međusobno povezanih transakcija. Višestruke transakcije se tretiraju kao jedna transakcija ako je OUKI svesna da su transakcije izvršene od strane ili u ime jedne osobe ili entiteta i da je ukupan iznos od hiljadu (1.000) evra ili više izvršen u jednom danu.

POGLAVLJE III

ODOBRENJA I OBAVEZA OBAVEŠTAVANJA

Član 17

Preliminarna odobrenja

1. Bez prethodnog odobrenja CBK, OUKI ne smeju da:
 - 1.1. menja ime;
 - 1.2. vrši izmene osnivačkog dokumenta i/ili statuta;
 - 1.3. povećava osnovni kapital;
 - 1.4. smanjuje osnovni kapital;
 - 1.5. izvrši promene kod glavnih akcionara;
 - 1.6. imenuje članove organa upravljanja;
 - 1.6.1. zahtevi za odobravanje članova upravnih tela iz ovog člana primenjuju se i na imenovanje internog revizora;

- 1.6.2. proces odobravanja se ponavlja za svako ponovno imenovanje ili produženje mandata. Ukoliko CBK ne odgovori u roku od 45 (četrdeset pet) dana nakon završetka zahteva za ove slučajeve, onda se ovi zahtevi smatraju prećutno odobrenim.
- 1.7. otvaranje i premeštanje kancelarija unutar zemlje, u svrhu ove Uredbe, premeštanje kancelarija unutar zemlje znači promenu lokacije odgovarajuće kancelarije unutar teritorije iste opštine;
- 1.8. raspodela dividendi.
2. CBK će odobriti ili odbiti radnje navedene u stavu 1. ovog člana u roku od 45 radnih dana od dana završetka zahteva, na osnovu dokumentacije navedene u stavovima 4. i 5. ovog člana. CBK može zahtevati, tokom perioda procene navedenog u ovom stavu, a najkasnije do 15. dana tog perioda, bilo koje druge informacije koje su neophodne za završetak procene. Takav zahtev se podnosi u pisanoj formi OUKI koja aplicira i mora navesti dodatne potrebne informacije.
3. Period procene iz stava 2. ovog člana biće obustavljen za period između datuma zahteva CBK za nedostajuće informacije i prijema odgovora na ovaj zahtev od OUKI koja aplicira. Obustava ne sme biti duža od 10 radnih dana. Ako OUKI koja aplicira ne dopuni tražene informacije u roku od 10 radnih dana od datuma zahteva, apliciranje će se automatski smatrati odbijenim.
4. Za odobrenje transakcija iz stava 1. ovog člana, OUKI podnosi pisani zahtev uz koji se prilaže sledeća dokumentacija:
 - 4.1. promena imena:
 - 4.1.1. odluka organa za donošenje odluka; i
 - 4.1.2. pisano obrazloženje za takvu promenu.
 - 4.2. izmene osnivačkog akta i/ili statuta:
 - 4.2.1. odluka organa za donošenje odluka;
 - 4.2.2. akt o osnivanju i/ili izmenjeni statut;
 - 4.2.3. pisano obrazloženje za takvu izmenu osnivačkog akta i/ili statuta.
 - 4.3. povećanje akcijskog kapitala:
 - 4.3.1. ako je osnovni kapital povećan iz internih izvora:
 - 4.3.1.1. izjava o izvoru povećanja kapitala;
 - 4.3.1.2. izveštaj eksterne revizije za prethodnu godinu;
 - 4.3.1.3. finansijski izveštaji za poslednji period podneti CBK-u, koji pokazuju adekvatnost ovih resursa u okviru strukture kapitala.
 - 4.3.2. Ako se osnovni kapital povećava iz eksternih izvora, onda se primenjuju zahtevi iz člana 5. stav 2. podstav 2.6. ove Uredbe.
 - 4.4. smanjenje osnovnog kapitala:
 - 4.4.1. odluka tela koje donosi odluke;
 - 4.4.2. opis uticaja takve promene na kapitalne zahteve;
 - 4.4.3. pisano obrazloženje za smanjenje osnovnog kapitala.

4.5. promena glavnih akcionara:

4.5.1. ime, državljanstvo, prebivalište i poslovna i profesionalna istorija podnosioca zahteva, kao i svaki stvarni vlasnik podnosioca zahteva koji bi, kao rezultat transakcije, indirektno imao koristi od pet procenata (5%) ili više kapitalnih udela OUKI, kao i informacije/dokumentaciju zahtevanu u članu 5. stav 2. podstav 2.6. ove Uredbe;

4.5.2. spisak trgovačkih društava u kojima predloženi vlasnici, uključujući i stvarne vlasnike (kao što je gore opisano), poseduju akcije, sa navođenjem nivoa takvih akcija i registrovanih adresa tih trgovačkih društava;

4.5.3. za svako lice organizovano kao trgovačko društvo, revidirani finansijski izveštaji (ako ih ima) za poslednje tri (3) godine;

4.5.4. izvor i vrednost sredstava korišćenih za korišćenje sticanja, kako je definisano u članu 5. stav 2. podstav 2.6. i članu 9. stav 5. ove Uredbe; i

4.5.5. u svakom slučaju kada bi spajanje akcija dovelo do toga da OUKI postane podružnica strane finansijske institucije, izjava nadležnog nadzornog organa zemlje porekla o činjenici da nema primedbi na početak aktivnosti na Kosovu i da vrši globalni konsolidovani nadzor nad finansijskom institucijom osnovanom na Kosovu, ako je primenljivo;

4.5.6. potpisao je notarski overeni sporazum o promeni vlasništva nad akcijama.

4.6. Imenovanje direktora i lica odgovornih za upravljanje vrši se u skladu sa dokumentacijom navedenom u članu 5. stav 2. podstav 2.5. ove Uredbe:

4.7. otvaranje i premeštanje kancelarija:

4.7.1. odluka tela koje donosi odluke;

4.7.2. obrazloženje za otvaranje ili premeštanje kancelarije;

4.7.3. pisano obaveštenje o ispunjenosti tehničkih i bezbednosnih zahteva. Takvo obaveštenje mora navesti korake preduzete za ispunjavanje ovih zahteva i fotografije koje to dokazuju.

4.8. Raspodela dividende:

4.8.1. odluka skupštine akcionara i upravnog odbora o raspodeli dividendi;

4.8.2. projekcije u vezi sa bilansom stanja, bilansom uspeha i kapitalom na mesečnom nivou za narednih 12 (dvanaest) meseci, koje odražavaju moguću isplatu dividende;

4.8.3. revidirani finansijski izveštaji za prethodnu godinu.

5. CBK može zahtevati dodatna dokumenta pored onih navedenih u stavu 4. ovog člana.

6. Zahtev za odobrenja iz stava 1. ovog člana, kao i dokumentacija priložena uz zahtev, podnose OUKI i moraju biti na službenom jeziku Republike Kosovo, u originalu ili u overenim kopijama. U slučaju dokumentacije koju izdaju nadležni zvanični organi u stranim zemljama, a ne u Republici Kosovo, dokumentacija takođe mora biti overena od strane nadležnih organa relevantnih zemalja.

7. CBK će odobriti zahteve podnete u skladu sa stavom 1. ovog člana samo ako su ispunjeni sledeći kriterijumi:
 - 7.1. promena imena:
 - 7.1.1. predloženo novo ime biće u skladu sa Zakonom o kripto-imovini, Zakonom o komercijalnim društvima i Zakonom o upotrebi jezika.
 - 7.2. izmene osnivačkog akta i/ili statuta:
 - 7.2.1. promene ne smeju biti u suprotnosti sa važećim relevantnim zakonodavstvom, u zavisnosti od vrste predmetne promene.
 - 7.3. povećanje akcijskog kapitala:
 - 7.3.1. uslovi licenciranja koji se odnose na kapital primenjuju se na odgovarajući način;
 - 7.4. smanjenje osnovnog kapitala:
 - 7.4.1. uticaj takvog pada na OUKI, uključujući, ali ne ograničavajući se na uticaj koji pad može imati na finansijsku održivost OUKI-ja, vlasničku strukturu i podobnost akcionara.
 - 7.5. promena glavnih akcionara;
 - 7.5.1. predloženo spajanje se procenjuje prema istim kriterijumima koji se primenjuju na odobravanje zahteva za licenciranje OUKI u odnosu na akcionare, uključujući, ali ne ograničavajući se na, očekivane efekte predloženog spajanja na finansijsku stabilnost i vlasničku strukturu OUKI i uticaj takvog spajanja na nadzor OUKI od strane CBK.
 - 7.6. imenovanje direktora i lica odgovornih za upravljanje:
 - 7.6.1. kriterijumi iz člana 19. stav 2. ove Uredbe;
 - 7.7. otvaranje i preseljenje kancelarija unutar zemlje:
 - 7.7.1. uticaj otvaranja ili preseljenja na zajednicu u kojoj se kancelarija nalazi ili će se nalaziti;
 - 7.7.2. OUKI moraju da dostave CBK dovoljno informacija i činjenica u vezi sa spremnošću kancelarije da obavlja svoje aktivnosti u pogledu tehničkih i bezbednosnih uslova, uključujući računarski sistem, osoblje, bezbednost itd.;
 - 7.7.3. CBK ima pravo da naloži obustavu aktivnosti u nadležnoj kancelariji čak i nakon odobrenja ako utvrdi da nisu ispunjeni tehnički i bezbednosni uslovi za obavljanje finansijske aktivnosti;
 - 7.8. raspodela dividendi.
 - 7.8.1. uticaj raspodele dividende na OUKI, uključujući, ali ne ograničavajući se na, očekivane efekte na finansijsku održivost OUKI.
8. Prilikom odlučivanja o tome da li da odobri takve transakcije/radnje, CBK će takođe uzeti u obzir i druge kriterijume kako bi postigla svoje ciljeve utvrđene važećim zakonodavstvom.

Član 18

Zahtevi za obaveštavanje o promenama

1. OUKI moraju obavestiti CBK u roku od 30 (trideset) dana od nastanka promena za sledeće transakcije:
 - 1.1. svaka promena vlasništva akcionara koji poseduju manje od deset procenata (10%) kapitala;
 - 1.2. ostavke članova organa upravljanja;
 - 1.3. zatvaranje kancelarija u zemlji;
 - 1.4. promene u organizacionoj strukturi, ako te promene nisu odražene u statutu ili članovima organa upravljanja.
2. OUKI će odmah obavestiti CBK o događajima operativnog rizika ako se dogodi jedno od sledećeg:
 - 2.1. finansijski gubici od krađe, finansijske prevare ili drugih sličnih slučajeva, koji predstavljaju gubitke za OUKI u iznosu većem od 1.000 (hiljadu) evra;
 - 2.2. događaji koji dovode do ozbiljne štete ili gubitka važnih podataka ili knjiga OUKI-jeva, kao i prekidi rada koji utiču na normalno funkcionisanje;
 - 2.3. ako su ekskluzivne informacije OUKI-ja ukradene, prodane ili objavljene bez njihove dozvole ili ako izgube informacije koje bi mogle da ugroze njihovu finansijsku stabilnost;
 - 2.4. česta kršenja važećih pravila od strane članova upravnih tela.

POGLAVLJE IV UPRAVLJANJE I MENADŽMENT

Član 19

Korporativno upravljanje i principi upravljanja

1. OUKI moraju imati dobro upravljanje, uključujući jasnu organizacionu strukturu sa dobro definisanim i transparentnim linijama odgovornosti; efikasne procese za identifikovanje, upravljanje, praćenje i izveštavanje o rizicima kojima su ili mogu biti izloženi, i mehanizme interne kontrole, uključujući zdrave administrativne i računovodstvene procedure.
2. Članovi upravnih tela OUKI moraju biti ugledni i posedovati odgovarajuće znanje, veštine i iskustvo, kako pojedinačno tako i kolektivno, za obavljanje svojih dužnosti, kako je propisano članom 10. stav 3. ove Uredbe. Posebno, ne smeju biti osuđivani za krivična dela koja se odnose na pranje novca ili finansiranje terorizma, niti za bilo koje drugo krivično delo koje bi moglo da ugrozi njihov ugled. Takođe moraju dokazati da mogu da posvete dovoljno vremena efikasnom izvršenju svojih funkcija.
3. Glavni akcionari OUKI moraju uživati dobar ugled i, posebno, ne smeju biti osuđivani za krivična dela vezana za pranje novca ili finansiranje terorizma, ili za bilo koje drugo krivično delo koje bi moglo da ošteti njihov ugled.

4. Ako uticaj koji vrše većinski akcionari OUKI ugrožava zdravo i razumno upravljanje tim operaterom, CBK mora preduzeti odgovarajuće mere za rešavanje ovih rizika. Mere mogu uključivati: izricanje sankcija članovima upravnih tela ili obustavu vršenja prava glasa povezanih sa akcijama koje poseduju akcionari.
5. Upravna tela OUKI moraju usvojiti efikasne politike i procedure kako bi osigurala usklađenost sa ovom Uredbom.
6. OUKI treba da zapošljavaju osoblje sa potrebnim znanjem, veštinama i stručnošću za obavljanje dodeljenih im odgovornosti, uzimajući u obzir obim, prirodu i opseg pruženih usluga u vezi sa kripto- imovinom.
7. Upravna tela OUKI moraju periodično procenjivati i preispitati efikasnost politika i procedura uspostavljenih za sprovođenje članova 8, 10, 11. 12. i 19. ove Uredbe i preduzeti odgovarajuće mere za otklanjanje svih nedostataka u tom pogledu.
8. OUKI moraju preduzeti sve razumne mere kako bi osigurale kontinuitet i regularnost u obavljanju svojih usluga. U tom cilju, moraju koristiti odgovarajuće i srazmerne resurse i procedure, uključujući stabilne i bezbedne informacione sisteme, kako je to propisano važećim zakonskim propisima.
9. OUKI moraju da izrade i odobre politiku kontinuiteta poslovanja, koja mora da uključuje planove kontinuiteta poslovanja za informacione sisteme, kao i planove reagovanja i oporavka informacionih sistema, a koji imaju za cilj da obezbede, u slučaju prekida rada njihovih informacionih sistema i procedura, očuvanje bitnih podataka i funkcija i očuvanje usluga kripto - imovine ili, tamo gde to nije moguće, brz oporavak tih podataka i funkcija i brzo nastavljanje usluga kripto - imovine.
10. OUKI treba da primenjuje mehanizme, sisteme i procedure za efikasne aranžmane za procenu rizika u skladu sa važećim zakonodavstvom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Trebalo bi da prate i redovno procenjuju adekvatnost i efikasnost tih mehanizama, sistema i procedura, uzimajući u obzir obim, prirodu i opseg pruženih usluga u vezi sa kripto - imovinom, i trebalo bi da preduzmu odgovarajuće mere za otklanjanje svih nedostataka u tom pogledu.
11. OUKI moraju imati sisteme i procedure za zaštitu dostupnosti, autentičnosti, integriteta i poverljivosti podataka u skladu sa važećim zakonskim propisima.
12. OUKI moraju da obezbede da se vode evidencije o svim uslugama vezanim za kripto - imovine, uključujući, ali ne ograničavajući se na aktivnosti, naloge i transakcije koje obavljaju. Evidencije moraju biti u skladu sa važećim zakonom kako bi se omogućilo nadležnim organima da obavljaju svoje nadzorne dužnosti i preduzimaju mere sprovođenja, a posebno da provere da li su OUKI ispunile sve obaveze, uključujući one prema klijentima ili potencijalnim klijentima i u vezi sa obezbeđivanjem integriteta tržišta.
13. Evidencija vođena u skladu sa stavom 12. ovog člana stavlja se na raspolaganje klijentima na zahtev i čuva se pet godina. Na zahtev nadležnog organa pre isteka pet godina, ovi registri se čuvaju do sedam godina.

14. OUKI moraju da sprovedu i održavaju efikasne politike i procedure, uzimajući u obzir obim, prirodu i raspon pruženih usluga u vezi sa kripto - imovinom, kako bi identifikovale, sprečile, upravljale i otkrile sukobe interesa između:

14.1. sebe i:

14.1.1. akcionara;

14.1.2. bilo koje osobe direktno ili indirektno povezane sa OUKI ili njenim akcionarima;

14.1.3. članovima upravnih tela;

14.1.4. njihovim zaposlenima;

14.1.5. njihovim klijentima; ili

14.2. dva ili više klijenata čiji su zajednički interesi u sukobu.

POGLAVLJE V ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20

Primenljive naknade

1. OUKI koji apliciraju za licenciranje kod CBK platiće naknadu za apliciranje, u skladu sa iznosom koji odredi CBK. Plaćena naknada se ne vraća u slučaju odbijanja licenciranja.
2. Nakon licenciranja, OUKI će plaćati ostale naknade u skladu sa iznosima koje odredi CBK.

Član 21

Prelazne odredbe

Institucije koje podležu licenciranju prema ovoj Uredbi su obavezne, u roku od 90 (devedeset) dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe, da preduzmu sve neophodne radnje za apliciranje za licenciranje i ispune zahteve ove Uredbe.

Član 22

Sprovođenje, korektivne mere i kazne

Svako kršenje odredbi ove Uredbe podleže korektivnim merama i administrativnim kaznama, kako je navedeno u članu 67. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo, izmenjenog i dopunjenog Zakonom br. 05/L-150, kao i Poglavljem VII Zakona br. 08/L-295 o kripto - imovini.

Član 23

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu 90 (devedeset) dana nakon što je usvoji Odbor Centralne banke Republike Kosovo.

Dr. Sc. Bashkim Nurboja
Predsednik Upravnog odbora Centralne banke Republike Kosovo